

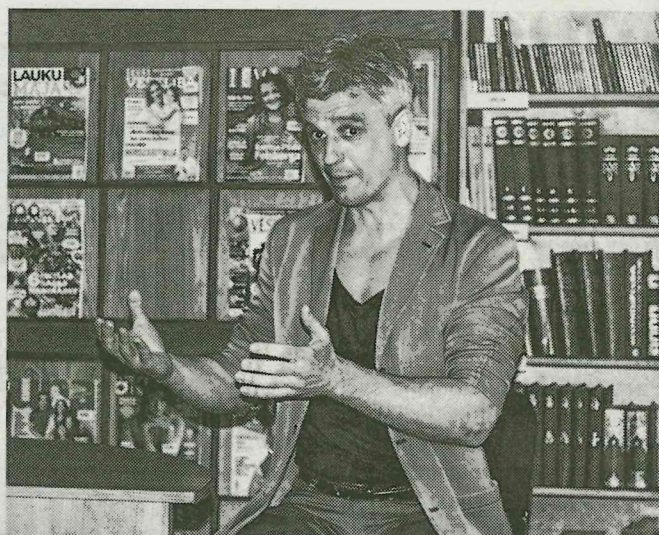
Rakstnieks Andris Kalnozols viesojas Salacgrīvā

Salacgrīvas bibliotēkā aizsācies jaunais, Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītais sarunu cikls *Atstarotā gaisma*, kurā ciemos plānots aicināt pērngad lasītākos rakstniekus. Viens no tādiem ir grāmatas *Kalendārs mani sauc* autors Andris Kalnozols, kurš pazīstams arī kā dramaturgs, režisors un aktieris. Viņa romāns iznācis 2020. gadā un popularitāti ieguvis ne tikai lasītāju vidū, bet tam piešķirta arī Aleksandra Peleča literārā prēmija un Latvijas Literatūras gada balva kategorijā *Spilgtākā debija*.

Tikšanās reizē, kā jau ierasts, rakstnieku iztaujāja un klausītājus uz kopīgām diskusijām mudināja kultūrziņotājs Liega Piešiņa. Šoreiz interese par pasākumu bija lielāka nekā citām reizēm. Uz piejūras pilsētu Andri atvedis ne tikai sarunu cikls, bet arī iespēja satikt savu krusttēvu, salacgrīvieti Valdi Melderi. Rakstnieka dzimtā puse ir Talsos, bet bērnībā laiku pa laikam kopā ar ģimeni braukuši uz Salacgrīvu apciemot radus. Andrim ceļošana vēl aizvien ir tuva un tikpat liels viņā vienmēr bijis brīvdomātāja gars. Tādu viņš sevi atminas jau no skolas laikiem, kad bieži konfliktējis ar latviešu valodas un literatūras skolotājiem. – *Vienmēr esmu spurojies pret skolas programmu un īpaši jau obligāto literatūru. Ejot cauri dzīvei, pats sev esmu noteicis divus iekšējos cenzorus – sirdsapziņu un gaumi. Pēc tiem arī vados, – atzīst Andris, kuram svarīgi būt godīgam gan pret sevi, gan arī citiem.*

Tieši tāds rakstnieks bija, arī stāstot par grāmatas tapšanu. Pavisam atklāti viņš runāja par dzīves tumšākajiem brīžiem, kuriem cauri izgājis, pateicoties rakstniecībai. – *Tas bija laiks, kad viens aiz otra nomira mani vecāki, tad mīļā vecmāmiņa. Likās, ka esmu palicis pavisam viens. Lai to visu aizbarikādētu, ļoti daudz strādāju teātrī un beigās beigās nokļuvu slimnīcā ar izdegša-*

Klausoties Andra Kalnozola emocionālajā stāstījumā, salacgrīvieši ne tikai tuvāk iepazīna grāmatas autoru, bet varēja uz klausīt arī pa kādai vērtīgai atziņai

nu, – viņš dalījās piedzīvotajā. Pēc ārstēšanās sākusies depresija un nācies lietot stiprus medikamentus, no kuriem beigu beigās izveidojusies atkarība. Sekojušas bezmiega naktis un arī alkohols. – Tā bija viena nebeidzama, tumša aleja, no kuras neredzēju izeju. Kā šodien atceros 2019. gada septembri, kad sapratu, ka ar šādu dzīvesveidu neviens nekur tālu nav izvilcis. Bija pilnīgi skaidra doma, ka šis ir mans pēdējais gads. Kādu nakti, kad jutos pavisam slikti, sāku pie sevis murmināt, ka jābūt kaut kam labam. Un, ja tas labais ir, lai tas palīdz! Nākamā dienā secināju, ka nekas labāks jau nav noticis un ierasti vilkos uz bibliotēku. Ejot garām Jāņa Rozes grāmatnīcai, kas atrodas blakus Vērmanes dārzam, pēkšņi atcerējos, ka Talsos bija tāds neparasts puisis Oskars, kurš no galvas iemācījās kalendāru. Sāku domāt, kāpēc viņš to vispār darīja. Tā radās stāsts grāmatai, – par darbu tapšanu pastāstīja Andris. Grāmatas saturiskā ideja, nosaukums, valodas stils un galvenā varoņa tēls tapa burtiski dienas laikā, kad Andris no Rīgas centra ar kājām devies uz Latvijas Nacionālo bibliotēku, kur uzrakstījis pirmo nodaļu. – Šī man ir absolūti terapeitiska grāmata. Tur daudz vairāk ir sadarbība ar zemapziņu nekā prātu un apziņu. Daudz kas no uzrakstītā vienkārši atmāca. Bezglā lielu pateicību esmu pa-

rādā ikvienam dzīves ceļā satiktajam cilvēkam, un viens no tādiem ir Oskars, kur nav nekā sarežģīta. Dzīve bija tā samezģojusies, ka vajadzēja varoni, kas atgādina vienkāršās gudrības – ne sunīša kājām spert, ne guntiņas pagaliņus... Brīnumainā kārtā grāmata palīdzēja sakārtot arī manu dzīvi, – atzina autors.

Kalendārs mani sauc popularitāti ieguvusi ne tikai Latvijā, bet arī Lietuvā un Armēnijā, kur pieejami grāmatas tulkojumi. Pavisam drīz tā būs lasāma arī igauņu valodā. Turklāt pēc darba iznākšanas Valmieras Drāmas teātris iestudēja izrādi, bet drīz vien uz kino ekrāniem būs skatāma arī filma.

Jautāts par turpmāko darbību, Andris atklāja, ka pamazām top grāmata, kas lasītājiem ļaus ieskatīties noslēpumainajās teātra aizkulisēs. Savukārt klātienē ar rakstnieku, tāpat kā pērnvasar, būs iespēja tikties 8. jūlijā Talsos. Sadarbībā ar Talsu tūrisma informācijas centru tur notiks literārā pastaiga, kad kopā ar autoru varēs izstaigāt romānā aprakstītās vietas.

Salacgrīvas bibliotēkas organizētais sarunu cikls turpināsies. Plānots, ka nākamie viesi būs Zane Daudziņa, Linda Nemiera un Māra Svīre.

Ivitas RENCES
teksts un foto